

[Fuglsang.]

et led i Sovjetunionens traditionelle udenrigspolitik. Det er selvfølgelig rigtigt, når det videre siges, at de fordele, Sovjetunionen ser i denne udenrigspolitik, bl. a. er, at den reducerer faren for en ny storkrig mellem Sovjetunionen og USA. Men hertil vil jeg gerne føje: det, at en sådan fare reduceres, er det blot en ensidig fordel for Sovjetunionen og Sovjetunionens folk, er det ikke også en fordel for USAs folk? Er det ikke en fordel for os som allieret med USA? Ikke mindst for øvrigt i vores nuværende økonomiske situation.

Derfor håber jeg, at regeringen klart vil tage afstand fra de militære ledes politisering. Et er selvfølgelig, at de som andre mennesker kan have deres private politiske meninger, men det, som fremgår af dette dokument, er ikke af en sådan art, at de kan forvente, at vi seriøst vil tage hensyn til dem, når der skal tilrettelægges dansk udenrigs- eller forsvarspolitik.

Nathalie Lind (V):

Medens Danmark som nævnt af hr. Kjærulff-Schmidt ved sin tiltræden af den europæiske menneskerettighedskonvention afgav en ubetinget erklæring ikke alene om enkeltpersoners adgang til at indbringe sager for kommissionen, men også en ubetinget erklæring om domstolens kompetence, ændrede den daværende regering i 1962 sin stilling og gjorde Danmarks tilslutning betinget af gensidighed.

Spørgsmålet har været rejst af hr. Kjærulff-Schmidt i et direkte spørgsmål til udenrigsministeren, og i det skriftlige svar, der er afgivet, og som jeg har haft lejlighed til at se, har udenrigsministeren redegjort for baggrunden for Danmarks ændrede holdning. Det skal jeg i hvert fald for nuværende lade ligge.

Jeg er overbevist om, at hvad der end er sket internt, og om det har været med fuld beføjelse fra folketinget, at regeringen i 1962 optrådte på den måde, så er jeg overbevist om, at internationalt så har vi forpligtet os i den forstand, at vi har stillet krav om, at skal vi selv være bundet, så må andre stater også være bundet.

Men i de sager, hvor Danmark nu er indklaget for den europæiske menneskerettighedsdomstol, og i de sager, som kommissionen har behandlet og nu ønsker behandlet af domstolen, har den nuværende regering indtaget den holdning, at man vil påberåbe sig denne gen-

sidighedsbetingelse, og anlagt den fortolkning, at dette forbehold om, at vi selv kun var bundet – altså gensidighedsbetingelsen – hvis også andre stater var det, måtte betyde, at alene stater og ikke den europæiske menneskerettighedskommission har ret til at få sager behandlet ved domstolen.

Udenrigsministeren argumenterer i sit svar efter min mening ikke helt overbevisende herfor. Men det, jeg gerne vil spørge udenrigsministeren direkte om, er: hvorfor indtager den danske regering denne holdning, hvorfor påberåber man sig en gensidighedsklausul i denne sag? Ministeren giver i sit skriftlige svar en redegørelse herfor, nævner bl. a. at når man ændrede holdning i 1962, så var grunden den, at en sag – som i øvrigt ikke er nærmere omtalt, ikke er navngivet; jeg kan ikke med så kort varsel få at vide, hvad det drejer sig om, men den skulle have været behandlet ved domstolen – gav anledning til overvejelse af, efter at hele proceduren for kommissionen efter en mangeårig og sagkyndig behandling var ført til ende, uden at kommissionen havde statueret overtrædelse af menneskerettighedskonventionen, om det altid var rimeligt, at en sådan sag under alle omstændigheder bør kunne indklages af kommissionen for domstolen. Ministeren skriver i sit svar, at man turde ikke udelukke, at det i særlige tilfælde ville være mindre rimeligt, hvis en sådan sag skulle kunne pådømmes af domstolen. Man siger yderligere, at man i anledning af de nu verserende sager gerne vil have nogle procedurespørgsmål afklaret.

Mit konkrete spørgsmål er altså dette: hvorfor indtager den danske regering en sådan holdning i denne sag? Finder man virkelig, at det reelt ville være mindre rimeligt, at disse sager, det her drejer sig om, skulle kunne behandles ved domstolene? Hvorfor frygter man en domstolsafgørelse på dette område? I hvert fald føler man sig åbenbart så ubehagelig berørt af det, at man ønsker at anvende disse procedurespørgsmål til en forhaling af sagen.

For jeg går ud fra – men det beder jeg også ministeren bekræfte over for mig – at ministeren må være enig med mig i, at regeringen efter traktaten, efter § 46, stk. 1, i den europæiske konvention om menneskerettighederne, er i sin fulde ret til i det enkelte tilfælde – ad hoc, altså i det enkelte tilfælde – at give afkald på at påberåbe sig dette forbehold. Derfor mener jeg, at realiteten i denne sag er, at vi skal have